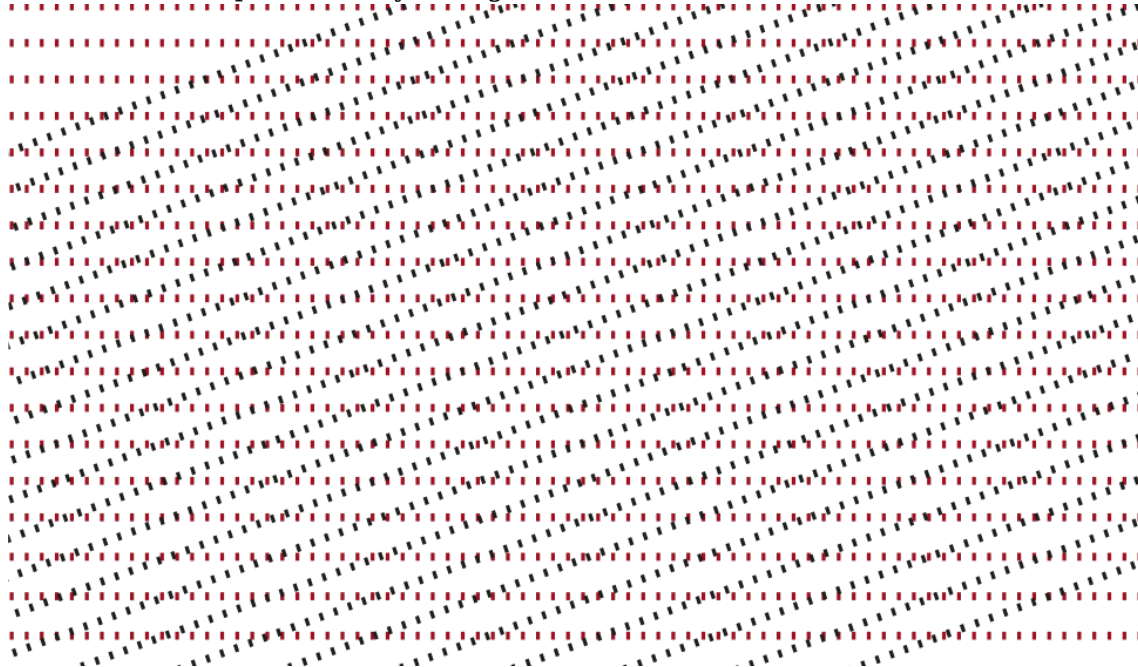


La FTC destaca la importància de la memòria del Vaticà II per al futur de l'Església

Dm, 18/12/2012 per Catalunya Religió



(FTC) Tot coincidint amb el cinquantè aniversari de la celebració del Concili Vaticà II, la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) ha organitzat quatre Simposis internacionals commemoratius, el primer dels quals ha tingut lloc els dies 11 i 12 de desembre a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona. Els altres se celebraran els mesos de desembre dels anys 2013, 2014 i 2015. El títol del primer Simposi ha estat ***La Paraula, revelació de Déu en Crist***. El motiu de començar per aquest tema ha estat, segons Joan Planellas, vicedegà de la FTC, pel fet que tot l'edifici doctrinal del Concili Vaticà II es fonamenta en la Paraula revelada, en el misteri de Déu revelat en Crist. Aquest centre vital rau en l'Esriptura i en la Tradició, que constitueixen el dipòsit de la Paraula de Déu confiat a l'Església. A partir d'aquest fonament o eix vertebrador, es desplega el contingut fonamental del Concili. Llavors, a redós del misteri de Crist es desplegarà també l'Església del diàleg, l'Església com a signe que invita a creure; donat que la finalitat de l'Església és ser en el món i per al món signe de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el gènere humà. El cardenal de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, Gran Cancellier de la FTC, en el discurs inaugural del Simposi, va incidir en aquests fonaments conciliaris, tot invitant a professors i alumnes a obrir-se a la deu fecunda del Concili, fonamentat i fonamentats en la Paraula de Déu.

Però el Simposi, abans d'entrar pròpiament en la matèria objecte del títol, ha volgut estudiar –segons Planellas– el context en el qual va tenir lloc el Concili. Amb aquesta finalitat s'hi va dedicar el matí del dia 11. La ponència de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans i eminent sociòleg, presentava acuradament el context socioeconòmic i cultural d'aquells anys de 1960 en el qual és convocat el Vaticà II. Giner va incidir en el fort canvi cultural tingut a occident a partir de finals dels anys cinquanta. Aquesta ponència venia complementada per la de Norbert Miracle, professor d'història de la teologia a la FTC, sobre el context socioeclesial de l'esdeveniment conciliar. D'una forma clara i pedagògica, Miracle

va anar desgranant la situació eclesial de la primera meitat del segle XX que, d'alguna manera, anava preparant el contingut doctrinal del Vaticà II: la renovació litúrgica amb l'anomenat moviment litúrgic emergent ja a l'època de Pius X, el moviment bíblic amb els pontificis Instituts de Jerusalem i de Roma, el moviment patristic, la renovació de la teologia del laïcat i, sobretot, l'anomenada «Nouvelle Théologie», integrada o atenta als moviments anteriors. Aquests anys, van esdevenir una veritable edat d'or de la teologia catòlica que, tot i les dificultats, van incidir en la teologia del Vaticà II, amb l'aportació notable de teòlegs eminents, com Yves M. Congar o Henri de Lubac.

Els preàmbuls de la matinal del dimarts van acabar amb una notable ponència de Salvador Pié-Ninot, professor d'eclesiologia a la FTC i de Teologia Fonamental a la Universitat Gregoriana de Roma, sobre la qualificació doctrinal del Concili Vaticà II. El ponent va destacar el seu valor magisterial: el contingut del Concili és «doctrina catòlica» de l'Església. D'aquí que cal subratllar el seu caràcter «magisterial» com a Concili de l'Església. La seva lectura ha de ser «essencial», particularment de les seves constitucions dogmàtiques: sobre la Paraula de Déu (Dei Verbum) i sobre l'Església (Lumen gentium). A banda d'això, cal valorar el seu caràcter «pastoral», com a expressió de la seva posada al dia («aggiornamento»): “d'aquí que en el Concili no hi hagi anatemes, donat que vol realitzar una proposta positiva de la fe cristiana”.

A la tarda del dia 11 es va iniciar pròpiament la temàtica objecte del títol d'aquest primer Simposi, amb dues ponències que contemplaven globalment la qüestió proposada. D'una banda, la de Jordi Agustí Piqué, president del Pontifici Institut de Litúrgia de Roma, monjo de Montserrat i professor de Teologia Fonamental de la FTC, sobre el Déu que es revela. D'altra banda, l'altra ponència versava sobre la centralitat cristològica de la Paraula divina, analitzant l'anomenada «cristologia de la Paraula», des de la Constitució sobre la Revelació divina (Dei Verbum) del Vaticà II fins a l'exhortació apostòlica Verbum Domini del papa Benet XVI.

El matí del dia 12 va prosseguir amb el tema iniciat la tarda anterior. En primer lloc, Enrico Cattaneo, professor de la Facultat de Teologia de Nàpols, expert en la teologia dels Pares de l'Església dels primers segles, es va centrar en la relació entre el text de la Sagrada Escripura i la Tradició eclesial, indicant com la Constitució Dei Verbum reprèn la teologia de Sant Ireneu (s. II). L'Escripura i la Tradició tenen el mateix contingut, però que abans hi ha la Tradició, que és en l'Església; d'aquí que aquesta sigui única, pública i animada per l'Esperit Sant. A continuació, va tenir lloc la ponència de Dario Vitali, professor d'eclesiologia de la Universitat Gregoriana de Roma, amb la qüestió de la relació entre el Magisteri eclesial i el sentit de la fe de tot el poble cristià. A partir del tractament del tema en la Constitució sobre l'Església, del Vaticà II, Lumen gentium, el Prof. Vitali va subratllar com el subjecte del sentit de la fe són tots els batejats, indicant que una proposta de solució o d'equilibri entre el Magisteri dels bisbes i el sentit de la fe de tots els cristians cal trobar-la en la circularitat necessària entre ambdós realitats, a la llum del que s'exposa en el núm. 10 de la Dei Verbum. També va acabar indicant com aquesta circularitat oferia un model d'actuació d'un estil sinodal per a l'Església.

El matí del dia 12 va acabar amb la ponència de Xavier Morlans, professor de teologia fonamental de la FTC i consultor del Pontifici Consell per a la Nova Evangelització. Aquesta va ser sobre l'acte de creure, com a recepció de la Paraula

de Déu. A la llum de les aportacions de Maurice Blondel, va indicar com en el procés de creure, davant els signes que mostren la fe, la llum de l'Esperit no arriba en un segon moment, sinó que eleva l'estructura cognitiva, fa llegir els signes amb uns ulls nous, els ulls de la fe. També va incidir en la fe-acció que implica una obediència, una entrega.

A la tarda del dia 12 van prendre la paraula els biblistes, amb dues ponències. La primera, d'Armand Puig, degà-president de la FTC i professor d'exegesi bíblica, sobre la interpretació del text de l'Escriptura. Es va centrar en les dues dimensions que incideixen en la interpretació del text bíblic: el sentit literal (la lletra) i el sentit al·legòric. El segon és fecund i fràgil, innovador i polivalent, però cal trobar la unitat en l'acte d'interpretació; d'aquí que l'acció de l'Esperit correspon als dos sentits, tant al textual com a l'al·legòric. En la seva ponència van ser especialment suggeridores les consideracions sobre què vol dir fer exegesi bíblica, subratllant com el sentit textual és fonament i fonamentador de l'acte d'interpretació, així com que el principi unificador de l'Escriptura és la revelació amorosa de Déu, en Crist, per l'Esperit: visió trinitària de tota la història de la salvació. La darrera ponència va anar a càrrec d'Agustí Borrell, professor de Nou Testament a la FTC i Cap del Departament de Sagrada Escripura, sobre els mètodes i lectures bíblics, indicant la importància del mètode històric-crític, palesada en els principals documents del Magisteri, però sense deslligar-lo del sentit i de la finalitat teològica i espiritual del text escripturístic.

La cloenda del simposi va anar a càrrec d'Armand Puig, degà-president de la FTC, que va subratllar la importància de la memòria del Concili per al futur de l'Església, així com per a la mateixa tasca teològica i bíblica. Al mateix temps —davant un auditori que havia anat seguint les diverses ponències en una mitjana d'un centenar de persones, entre professors, alumnes i externs al centre—, va convidar els oients a rellegir les diverses aportacions que properament seran publicades a la Revista Catalana de Teologia, així com a convidar-los també als Simposis anunciats per als anys propers.